

Advies van 10 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. VIELLEVoye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Aartsbisdom Utrecht en onder meer
pastoor te [plaats].

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 juli 2013. Op 28 augustus 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat van het Bisdom Utrecht.

1.2. Op 6 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn partner mevrouw [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. VIELLEVoye-Geers. Namens het Bisdom is verschenen [naam].

2. De klacht

2.1. Klager woonde met zijn familie in [plaats]. Aangeklaagde was daar vanaf 1969 pastoor. Klager was misdienaar in de kerk.

Twee broers van klager leden aan een taaislijmziekte. In een periode van enkele jaren overleden zowel deze broers als de vader van klager. De moeder bleef achter met klager en vier andere kinderen. Aangeklaagde was de moeder van klager tot steun in deze moeilijke periode en werd een huisvriend.

Aangeklaagde ging geregeld met groepen kinderen (acht à negen in de leeftijd van tien tot twaalf jaar) en een paar volwassenen op vakantie. Aangeklaagde ging ook alleen met klager

en zijn broer op vakantie. Dat is tien tot twaalf keer voorgekomen. In het voorjaar en de zomer gingen ze zeilen, in het najaar en de winter verbleven ze in een huisje in [plaats].

Tijdens de zeilvakanties smeerde aangeklaagde het hele lichaam van klager in met anti-muggenmelk, ook het geslachtsdeel. Klager moest ook aangeklaagde insmeren. Aangeklaagde kreeg daarbij een erectie en kwam ook klaar. In het huisje in [plaats] sliep klager met aangeklaagde in één bed. Ook daar werd klager door aangeklaagde betast en moest hij aangeklaagde betasten. Er was geen sprake van kussen, orale bevrediging of penetratie.

Het misbruik duurde tot klager elf of twaalf was. Klager ging naar de middelbare school en hield het contact met aangeklaagde af. Hij was ook geen misdienaar meer.

2.2. Klager heeft al veertig jaar last van schuldgevoel en schaamte. Hij heeft tot enkele jaren geleden met niemand over het misbruik gesproken. De familie zou het niet begrijpen omdat aangeklaagde zo'n aardige man was. Klager heeft er voor het eerst met zijn partner en later met zijn huisarts over gesproken. Door de publiciteit rond het misbruik in de Kerk heeft klager steeds meer last gekregen van de herinneringen. Het beheerst zijn gedachten. Om die reden heeft hij zich onder behandeling gesteld van een psycholoog.

2.3. Het indienen van de klacht maakt voor klager deel uit van het verwerkingsproces. Klager hoopt erkenning te krijgen van het misbruik waardoor zijn schuldgevoel en schaamte zouden kunnen afnemen.

3. De reactie

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Het Bisdom heeft gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Er zijn twee stukken aangetroffen die de klacht kunnen onderbouwen:

- Een notitie van 21 januari 1961 van [naam], toenmalig officiaal van het Bisdom. In de notitie wordt de melding van de heer [naam] weergegeven. De heer [naam] uit zijn zorgen over een kapelaan die een jongen van het [school] in [plaats] met ontkleed bovenlichaam model heeft laten staan bij het boetseren. De notitie bevindt zich in het persoonsdossier van aangeklaagde, zodat het Bisdom meent dat de melding aangeklaagde betreft. Aangeklaagde was ook van [datum] tot [datum] werkzaam als kapelaan in [plaats].
- Een brief van 7 augustus 1967 van [naam], procureur-generaal bij het gerechtshof in [plaats]. In de brief wordt gemeld dat tegen aangeklaagde proces-verbaal is opgemaakt. De Officier van Justitie in [plaats] heeft in verband daarmee gevorderd dat de rechter-commissaris een vooronderzoek instelt. Er zou een psychiatrisch rapport worden opgesteld. Aangeklaagde zou hebben toegezegd aan het onderzoek mee te werken. Een verband met de huidige klacht, of een soortgelijk voorval, kan niet worden uitgesloten.

3.2. Het Bisdom is bovendien bekend met een andere klacht die tegen aangeklaagde is ingediend (zaaknummer 2012T967). De Bisdom acht de klacht gelet daarop en op voornoemde stukken voldoende aannemelijk.

3.3. Namens het Bisdom betuigt [naam] zijn spijt. Hij biedt klager zijn oprechte verontschuldigen aan voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijfendertig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan om het tien tot twaalf keer betasten van klager door aangeklaagde en het zich laten betasten door klager.

4.4. Het Bisdom heeft erkend dat de klacht van klager aannemelijk moet worden geacht. Ook de Klachtencommissie komt tot dat oordeel op grond van de door het Bisdom overgelegde stukken en voorts door de andere tegen aangeklaagde ingediende klacht (met zaaknummer 2012T967), die eveneens ziet op misbruik door aangeklaagde tijdens zeilvakanties.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag waarbij klager in een afhankelijkheidsrelatie verkeerde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging, zoals in de schriftelijke reactie neergelegd en ter zitting door [naam] uitgesproken, kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.7. Over het al dan niet toekennen van een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het Aartsbisdom van Utrecht de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in haar macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 10 december 2013 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.